

ALGORYTMY I STRUKTURY DANYCH

IIUWr. II rok informatyki.

1. (P 1pkt) Ułóż, oparty o zasadę dziel i zwyciężaj, algorytm obliczający największy wspólny dzielnik dwóch liczb, który wykorzystuje następującą własność:

$$\gcd(a, b) = \begin{cases} 2\gcd(a/2, b/2) & \text{gdy } a, b \text{ są parzyste,} \\ \gcd(a, b/2) & \text{gdy } a \text{ jest nieparzyste a } b \text{ jest parzyste,} \\ \gcd((a-b)/2, b) & \text{gdy } a, b \text{ są nieparzyste} \end{cases}$$

□

Porównaj złożoność tego algorytmu z algorytmem Euklidesa.

2. (2pkt) Przeanalizuj następujący algorytm oparty na strategii dziel i zwyciężaj jednoczesnego znajdowania maksimum i minimum w zbiorze $S = \{a_1, \dots, a_n\}$:

```

Procedure MaxMin(S:set)
  if  $|S|=1$  then return  $\{a_1, a_1\}$ 
  else
    if  $|S|=2$  then return  $(\max(a_1, a_2), \min(a_1, a_2))$ 
    else
      podziel S na dwa równoliczne (z dokładnością do jednego elementu) podzbiory  $S_1, S_2$ 
       $(\max1, \min1) \leftarrow \text{MaxMin}(S_1)$ 
       $(\max2, \min2) \leftarrow \text{MaxMin}(S_2)$ 
      return  $(\max(\max1, \max2), \min(\min1, \min2))$ 

```

UWAGA: Operacja **return** $(\max(a_1, a_2), \min(a_1, a_2))$ wykonuje jedno porównanie.

- Jak pokażemy na jednym z wykładów każdy algorytm dla tego problemu, który na elementach zbioru wykonuje jedynie operacje porównania, musi wykonać co najmniej $\lceil \frac{3}{2}n - 2 \rceil$ porównania. Dla jakich danych powyższy algorytm wykonuje tyle porównań? Podaj wzorem wszystkie takie wartości.
  - Jak bardzo może różnić się liczba porównań wykonywanych przez algorytm od dolnej granicy?
  - Popraw algorytm, tak by osiągał on tę granicę dla każdej wartości n ?
3. (1,5pkt) Podaj algorytm scalania dwóch otoczek wypukłych, będący częścią algorytmu znajdowania otoczki wypukłej zbioru punktów na płaszczyźnie, podanego na wykładzie.
4. (2pkt)
- (P) Dane jest nieukorzenione drzewo z naturalnymi wagami na krawędziach oraz liczba naturalna C . Ułóż algorytm obliczający, ile jest par wierzchołków odległych od siebie o C .
  - (Z) Jak wyżej, ale algorytm ma działać w czasie $O(n \log n)$.
5. (Z 1,5pkt) Algorytm Euklidesa wyznacza $\gcd(x, y)$ w czasie $O(\log \min(x, y))$. Skonstruuj algorytm, który wyznacza $\gcd(x_1, \dots, x_n)$ w czasie $O(n + \log \min(x_1, \dots, x_n))$.

6. (Z 2pkt) *Dekompozycją centroidową* nazywamy następujący proces: dla danego drzewa T na n wierzchołkach znajdź wierzchołek $u \in T$ taki, że każda spójna składowa $T \setminus \{u\}$ ma rozmiar co najwyżej $n/2$, a następnie powtórz rozumowanie w każdej z tych spójnych składowych (o ile zawierają więcej niż jeden wierzchołek). Taka dekompozycja może być w naturalny sposób reprezentowana jako drzewo T' na n wierzchołkach, którego korzeniem jest u . Naiwna implementacja powyższej procedury działa w czasie $O(n \log n)$. Skonstruuj algorytm, który konstruuje T' w czasie $O(n)$.
7. (2pkt) Macierz A rozmiaru $n \times n$ nazywamy macierzą Toeplitza, jeśli jej elementy spełniają równanie $A[i, j] = A[i - 1, j - 1]$ dla $2 \leq i, j \leq n$.
  - (a) Podaj reprezentację macierzy Toeplitza, pozwalającą dodawać dwie takie macierze w czasie $O(n)$.
  - (b) Podaj algorytm, oparty na metodzie "dziel i zwyciężaj", mnożenia macierzy Toeplitza przez wektor. Ile operacji arytmetycznych wymaga takie mnożenie?
8. (2pkt) *Medianą* n elementowego wielozbioru A nazywamy wartość tego elementu z A , który znalazłby się na pozycji $\lceil n/2 \rceil$ po uporządkowaniu A według porządku $\leq$. Ułóż algorytm, który dla danych uporządkowanych niemalejąco n -elementowych tablic T_1, T_2, T_3 znajduje medianę wielozbioru A utworzonego ze wszystkich elementów tych tablic.
9. (2pkt) Jakie jest prawdopodobieństwo wygenerowania permutacji identycznościowej przez sieć Beneša-Waksmana, w której przełączniki ustawiane są losowo i niezależnie od siebie w jeden z dwóch stanów.

ZADANIA DODATKOWE - NIE BĘDĄ ROZWIĄZYWANE W CZASIE ĆWICZEŃ

1. (0 pkt) Przypomnij sobie algorytm scalający dwie posortowane tablice U i V w czasie liniowym, tj. w czasie liniowo proporcjonalnym do sumy długości tych tablic.
2. (1 pkt) Złożoność podanego na wykładzie algorytmu sortowania przez scalenia wyraża się wzorem:

$$\begin{aligned} T(1) &= a \\ T(n) &\leq T(\lceil n/2 \rceil) + T(\lfloor n/2 \rfloor) + bn \quad \text{dla } n > 1 \end{aligned}$$

dla pewnych $a, b > 0$. Udowodnij, że $T(n) \in O(n \log n)$.

3. (1 pkt) Zamiast dzielić tablicę T na dwie połówki, algorytm sortowania przez scalanie mógłby dzielić ją na części o rozmiarach $\lceil n/3 \rceil$, $\lceil (n+1)/3 \rceil$ oraz $\lceil (n+2)/3 \rceil$, sortować niezależnie każdą z tych części, a następnie scalać je. Podaj bardziej formalny opis tego algorytmu i przeanalizuj czas jego działania.
4. (1pkt) Rozważ wersje algorytmu *multiply* dzielące czynniki na trzy i cztery części. Oblicz współczynniki w kombinacjach liniowych określających wartości c_i .
5. (1 pkt) Niech u i v będą liczbami o n i m cyfrach (odpowiednio). Załóżmy, że $m \leq n$. Klasyczny algorytm oblicza iloczyn tych liczb w czasie $O(mn)$. Algorytm *multiply* z wykładu potrzebuje $O(n^{\log 3})$ czasu, co jest nie do zaakceptowania gdy m jest znacznie mniejsze od n . Pokaż, że w takim przypadku można pomnożyć liczby u i v w czasie $O(nm^{\log(3/2)})$.
6. (1pkt) Udowodnij, że podana na wykładzie sieć przełączników (sieć Beneša-Waksmana) jest asymptotycznie optymalna pod względem głębokości i liczby przełączników.

7. (1pkt) Załóżmy, że przełączniki ustawiane są losowo (każdy przełącznik z jednakowym prawdopodobieństwem ustawiany jest w jeden z dwóch stanów). Sieć zbudowaną z takich przełączników można traktować jako generator losowych permutacji. Udowodnij, że nie istnieje sieć przełączników, generująca permutacje z rozkładem jednostajnym.
8. (2pkt) Przeanalizuj sieć permutacyjną omawianą na wykładzie (tzw. sieć Beneša-Waksmana)
- Pokaż, że ostatnią warstwę przełączników sieci Beneša-Waksmana można zastąpić inną warstwą, która zawiera $n/2 - 1$ przełączników (a więc o jeden mniej niż w sieci oryginalnej) a otrzymana sieć nadal będzie umożliwiać otrzymanie wszystkich permutacji.
  - Uogólnij sieć na dowolne n (niekoniecznie będące potęgą liczby 2).

Krzysztof Loryś